

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF | #9 | 6-7 English pages

Sâmbătă | 4 iunie | 2016 www.tiff.ro

Premiul de Excelență: Carmen Galin

O prezență inconfundabilă în teatrul și cinematografia românească, actrița Carmen Galin este cunoscută publicului pentru rolurile sale din filmele *Saltimbancii* (1981), *Ana și Hoțul* (1981) și *Faleză de nisip* (1982). A jucat pe scena Teatrului Național din București, a Teatrului Național din Cluj și la Teatrul Mic, dând viață viziunilor regizorale ale lui Silviu Purcărete, Andrei Șerban și Cătălina Buzoianu.

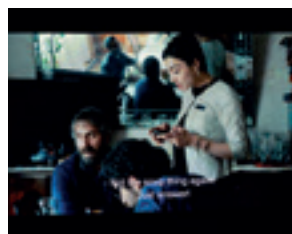
Anul acesta, la TIFF, actrița care a împlinit de curând 70 de ani, va fi distinsă cu Premiul de Excelență, trofeu care îi va fi decernat în această seară la Teatrul Național. Spectatorii vor avea ocazia să o revadă pe Carmen Galin într-unul din cele mai emblematice roluri ale ei, în filmul *Faleză de nisip*, regizat de Dan Pița, una dintre cele mai curajoase producții cinematografice din perioada comunistă. Actrița va fi prezentă la proiecția specială, care va avea loc la **ora 15:00, la Cinema Victoria.**

Citiți interviul din **Pagina 3**

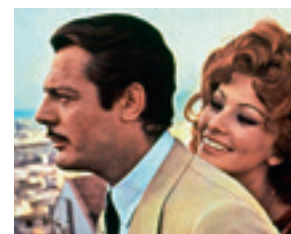
**Premiul pentru
Întreaga Activitate**
... se acordă actriței
Lujza Orosz.

»**Pagina 4**

Industry
Romanian Daze: the
perception of Romanian
cinema.

»**Pagina 6**

Viva Sophia!
O scrisoare de la unul
din cei mai înfocați fani
ai Sophiei Loren.

»**Pagina 9**

Cinematografele TIFF

→ CINEMA FLORIN PIERSIC

P-ța Mihai Viteazul, nr. 11

→ CINEMA ARTA

Str. Universității, nr. 3

→ CINEMA VICTORIA

Bd-ul Eroilor, nr. 51

→ CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

P-ța Lucian Blaga, nr. 1-3

→ PIAȚA UNIRII OPEN AIR

(Piața Unirii)

→ CERCUL MILITAR

Piața Avram Iancu, nr. 1-3

→ CINEMA CITY IULIUS

(În incinta Iulius Mall)

Str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53B

→ INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ

Str. I.C. Brătianu, nr. 22

→ CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

Str. Bugeci

→ SOMEȘ OPEN AIR

Parcul „La Butuci”, Grigorescu

→ CINEMA MĂRĂȘTI

Str. Aurel Vlaicu, nr. 3

→ DEPOZITUL DE FILME

Str. Septimiu Mureșan, nr. 31-35

APERITIFF

Redactor-șef:
Bianca FelseghiCristi Mărculescu
Radu Meza
Florentina TătarRedactor-șef-adjunct:
Adrian M. PopaGraphic design:
Carmen Gociu
Andrei PastuhovRedactori:
Alexandra Damian
Anca Grădinaru
Ion Indolean
Georgiana MadinTipărit la:
Compania de Producție
Tipografică

INFORMAȚII BILETE

→ Puncte de vânzare:

On-line pe www.biletmaster.ro și prin aplicația mobilă oficială a festivalului.

Cinema Florin Piersic, Cinema Arta, Cinema Victoria, Cinema City Iulius, Piața Unirii, Cercul Militar, Casa de Cultură a Studenților și Casa TIFF (pentru invitați și persoanele acreditate)

→ Program: 09:00 - 23:00.

→ Prețuri:

● BILETE CUMPĂRATE CU ANTICIPATIE

(cu minim o zi înaintea proiectiei)

Bilet de intrare obișnuit: **10 lei**Bilet pentru elevi, studenți și pensionari: **8 lei**

(biletul se cumpără în baza prezentării carnetului/legitimăției de elev/student sau a talonului de pensie)

● BILETE CUMPĂRATE ÎN ZIUA

PROIECȚIEI FILMULUI

Bilet de intrare unic (valabil pentru o singură proiectie) pentru toate categoriile de spectatori: **12 lei**.

● BILETE CU REGIM SPECIAL

Pentru copii și elevi: **8 lei**

(valabil doar pentru proiectiile de film din programul EDUCATIFF)

Proiecțiile din Piața Unirii Open Air: **8 lei**Proiecțiile de la Cinema Mărăști și Dacia - Mănăștur: **8 lei**Bilete pentru concerte organizate la Urania Palace: **25 lei**Concertele organizate la Casa TIFF: **15 lei**

Accesul este gratuit la proiectiile Someș Open Air și Muzeul de Artă.

Proiect
susținut de
Ministerul
Culturii

Cristi Puiu: „Mă întorc de la Cannes ca Brazilia în '82”

Știm deja cine e Cristi Puiu. La TIFF Lounge, el a vorbit despre *Sieranevada* și despre multe alte lucruri care îl obsedează: de la modul cum au decurs filmările și până la evenimente stranie, regizorul român a fost în vervă și a discutat cu publicul aproape două ore. Noi am selectat câteva din ce a spus:

+ „E normal să fiu ovaționat la TIFF”

+ „La Cannes, nu credeam că pot să fiu ovaționat, era prea mult. Sala Lumiere e o sală foarte mare, eu zic că e un stadion de cinema,

sunt 3.000 de locuri, iar sala a fost plină”

+ „Nu îmi place să stau cu publicul când fac un film, mă simt foarte rău. Sunt niște surprize, iar aseară (joi, la proiectia *Sieranevada*, n.red.) am avut numai surprize bune. I-am spus și lui Papadopol, că a fost o sală foarte caldă, iar el a zis că a avut și sala talent”

+ „Indivizii, în sala de cinema, se contaminează, râd. Mie se pare că *Sieranevada* e o comedie, așa cum și *Aurora* e o comedie - nu e un râs din ăla în hohote, dar eu am râs”

Premiul pentru Întreaga Carieră

Sophia Loren la TIFF 2016

Întrebată dacă ar accepta să joace în filmul unui regizor român, Sophia Loren a răspuns:

„Filmele românești le vedem la televizor, la festivaluri, câteodată sunt cele mai bine făcute vreodată în lumea filmului. Acum nu mai sunt adolescentă, cred că, înainte de a spune <da> unui rol, trebuie să mă gândesc cu mare atenție, pentru că vreau să fac ceva care mi se potrivește, se potrivește cu sentimentele mele, ar trebui, cu adevărat, să fie o operă de artă. Da, aș lua în considerare, orice actor se gândește la asta.”

Întrebată despre colaborarea cu Vittorio De Sica:

„De Sica a fost un maestru al filmului, știa cum să îi lase pe actori să se miște și era un miracol. Când lucram cu el, făcea scena de la un capăt la altul, era incredibil. Orice actor ar fi câștigat Oscarul cu el, așa cum am făcut eu. Am învățat atât de mult de la el! Putea face orice își propunea, de la dramă, la comedie.”

Întrebată despre actrița ei preferată:

„Înainte să vă răspund, trebuie să iau în considerare munca depusă de acest actor sau actriță, nu pot să spun: vai, ce mult îmi place, după ce am văzut-o o dată la televizor! În spatele unei actrițe pe care o numești ca fiindu-ți preferată, trebuie să fie multă muncă, obositoare. Eu am muncit enorm și asta a însemnat să îmi sacrific toate zilele vieții, încă de când aveam 15 ani. Să fii actor e o misiune, e ceva cu adevărat dificil. Să fii actor înseamnă să trăiești cu adevărat de pe urma unor emoții fantastice.”

Votul Publicului

COMPETIȚIE

1	UȘA DESCHISĂ	4,64
2	TANNA	4,58
3	VRĂBII	4,37
4	CUM DESCHID OCHII	4,35
5	CĂINI	4,18

BAROMETRU GENERAL

1	SIERANEVADA	4,92
2	AVENTURILE LUI NELLY	4,90
3	DOUĂ LOZURI	4,83
4	DAMNAȚII	4,78
5	NUNTĂ ÎN STIL ITALIAN	4,78

+ „Ce mă emoționează la filmul ăsta (*Sieranevada*, n.red.) e legat de tot ce se naște pe loc acolo, ceea ce se întâmplă, nu ceea ce este pus, construit, controlat. Toate lucrurile astea reprezintă balastul, filmele sunt făcute din mult balast, în interiorul cărora se află niște accente, pe care mulți regizori cred că ei le-au pus acolo, dar ele, de fapt, se întâmplă. E foarte greu să explic”;

+ „Oana Giurgiu m-a întrebat dacă nu am impresia că intrăm în apartamentul lui Lăzărescu, când am găsit apartamentul din film. Într-un dulap, cu uși de sticlă, se aflau prinse două imagini cu turnurile gemene, în sufragerie, un tablou cu care am copilărit, din ăla pe care îl cumpărai pe vremea lui Ceaușescu la magazinele de mobilă. Dar întâi nu l-am găsit, așa că am folosit un alt tablou. Am început filmarea și după una-două zile a început să ningă, așa că am ieșit să filmăm afară, iar acolo exista o casă unde să ne adăpostim. Am descoperit pe perete tabloul ăsta pe care îl căutam, dar proprietarul mi-a cerut un scor... așa că l-am fotografiat, l-am făcut în photoshop și am dat print. Era tabloul copilăriei, pe care l-am distrus eu și cu frati-miu”

+ „În '82, avea Brazilia o echipă foarte frumoasă, dar a câștigat Italia. Fiecare alege ce îi convine, și auzi frecvent că fotbalul se joacă pe goluri, totul este un spectacol, nu sunt eu primul care observă, oamenii se folosesc de premii ca de criterii serioase, și ce le poți spune? Să se apuce să studieze cinema ca să aleagă? Se crează foarte ușor senzația că există criterii solide pentru departajare, dar de fapt nu știm nimic”.

A consemnat Ion Indolean.

Proiecție specială

Sâmbătă, 4 iunie, de la ora 14.00, la Casa de Cultură a Studenților, filmul *Youth / Tinerețe* (r. Paolo Sorrentino) va fi proiectat în prezența actriței și fotomodelului Mădălina Ghenea.

6	FEBRĂ ÎN ZORI	4,75
7	MR. GAGA	4,75
8	INGRID BERGMAN, DESPRE EA ÎNSĂȘI	4,71
9	6,9 PE SCARA RICHTER	4,68
10	TRUMAN	4,64

Piața Unirii Open Air

Carmen Galin: „Am muncit enorm pentru fiecare rol”

Pe când interpreta rolul lui Fanny în *Fram, ursul polar* a sărit la trapez fără frânghie de siguranță. Este o figură unică în cinematografia românească.

Ce amintiri aveți de la Cluj?

Clujul e orașul meu! Aici am făcut grădinița, aici am făcut școala primară și o parte din liceu. Aici am văzut primul film din viața mea, la cinematograful Steaua Roșie, eu stăteam în apropiere. Aici am patinat prima dată, lângă biserica de la Regională. Era un film muzical, Enrico Caruso, pe care l-am văzut de vreo 20 de ori. Pe vremea aceea, cu un bilet puteai să stai în sală o zi întreagă, câte proiecții voiai. Pe strada aceea din apropiere de centrul Clujului am avut primii prieteni, acolo era primul copac în care m-am cățărat. Aici am văzut primul spectacol de operă, de balet și primul spectacol de filarmonică. La Cluj am aruncat primele flori pe scenă. Aici m-am definit. Era atât de serioasă educația aici! Mergeam cu trotineta și le spuneam tuturor sărut mâna, deși aveam la mine pietroaie cu care aruncam în adversarii mei de stradă.

Cum a fost pe scenă aici?

După vreo 10 ani m-am întors iar la Cluj, după primii ani pe scenă petrecuți la Piatra Neamț. Regizorul Vlad Mugur, care era di-

rectorul Naționalului din Cluj m-a chemat apoi să joc în spectacolul „Puck”. M-am angajat aici și am stat cinci ani și jumătate. M-am întors apoi la București în 1976 și am jucat la Teatrul Mic și acolo am lucrat până în 1990, când a venit Andrei Șerban în țară. Am lucrat pentru el la *Livada de vișini*, *Trilogia antică*, *Noaptea regilor*. După ce a plecat din nou, am decis să mă retrag de pe scenă și din filme. Așa am simțit eu că trebuie să fac. Nu mai era ceea ce știam eu.

Care rol de cinema vă este drag?

Cel din *Diminețile unui băiat cuminte*, al lui Andrei Blaier. A fost primul meu film, eram în al doilea an de facultate. Eram foarte fericită. Au fost și filme în care nu m-am plăcut pe peliculă. Mai degrabă mă plac acum, când văd filmele. Eu nu am prea semănat cu nimeni. Eram recunoscutibilă. Nu avea nimeni mutra mea, nu am prea semănat cu nimeni. Eu eram cea botoasă și bretonată din film.

Cum vedeți premiul de la TIFF? Aveți emoții?

E puțin spus că am emoții. Toți se bucură când sunt gratulați, și cei mai mari artiști de pe fața pământului. Fiecare premiu înseamnă că ceea ce ai făcut tu este recunoscut. E o confirmare că nu ai trecut doar așa prin viață,

Foto: Dragoș Birțoiu

că nu ești mediocru. Mediocritatea este cea mai năpraznică. Eu am muncit enorm pentru fiecare din rolurile mele. La *Fram, ursul polar* am lucrat cinci ani. Am învățat trapez, dresură de animale, călărie, am trăit în lumea circului foarte mult. Știu ce efort fac oamenii aceea. Am sărit la trapez fără frânghie de siguranță, pentru că așa ceva nu exista în vremea în care

se petrecea acțiunea. Am sărit. E un efort colosal, nu e bine să folosim în batjocură cuvântul „circular”. Sunt foarte fericită că sunt la Cluj, am mai fost invitată de două ori la TIFF, dar treceam prin niște momente mai dure ale vieții mele și am fost nevoită să refuz. De data asta, nu am vrut să ratez festivalul pentru nimic în lume!

TIFF Guests

RUNAR RUNARSSON

Runar Runarsson este un regizor și scenarist islandez. Filmele pentru care este cunoscut sunt lungmetrajul *Volcano* (2011) și scurtmetrajele *Anna* (2009) și *Two Birds* (2008). La TIFF, cineastul își va prezenta filmul *Sparrows*, câștigător a 12 premii la festivaluri internaționale de film din lume.

JOYCE A. NASHAWATI

Regizoarea, producătoarea și scenarista Joyce A. Nashawati a studiat cinematografia în Franța și Marea Britanie. A regizat o serie de scurt-metraje, dintre care *The Bite* (2010) a primit premiul pentru Cel Mai Bun Scurtmetraj, la Gérardmer IFF. Lungmetrajul ei *Orbitor* a fost prezentat la TIFF, în categoria Umbre.

Proiecții-surpriză

Aceia dintre dumnevoastră care doresc să vadă filmele care vor câștiga Premiul Publicului și Trofeul Transilvania din acest an, pot cumpăra deja bilet la proiecțiile (deocamdată surpriză!), de la cinematograful Victoria, pentru **duminică, 5 iunie**, de la orele **17:30** și, respectiv, **20:00**. Filmele câștigătoare vor fi anunțate în această seară, în cadrul Galei de Închidere a celei de-a 15-a ediții a Festivalului de Film Transilvania.

COSMINA STRATAN

Actrița Cosmina Stratan a debutat în filmul *După Dealuri* (2012), regizat de Cristian Mungiu. A jucat rolul principal împreună cu Cristina Flutur și au câștigat, în tandem, premiul Best Actress, la Festivalul de la Cannes. Cosmina este protagonista filmului *Shelley* proiectat în competiția TIFF 2016.

TIFF.15
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 27.05-05.06.2016

CINE-CONCERT

BRITISH SEA POWER

LIVE. MUZICĂ ORIGINALĂ PENTRU
FROM THE SEA TO THE LAND BEYOND (2012)

SÂMBĂTĂ 4 IUNIE ORA 19³⁰

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

„CEA MAI BUNĂ TRUPĂ DIN MAREA BRITANIE”
- THE SUNDAY TIMES

tiff.ro

BILETE ONLINE

buymaster.ro

TIFF MOBILE APP

TIFF 2016

Premiul pentru întreaga activitate: Lujza Orosz

A avut roluri principale în filme alături de Margareta Pogonat, Ilarion Ciobanu sau Gheorghe Cozorici, precum și în producțiile lui Andrei Blaier. Acum, la aproape 90 de ani, Lujza Orosz e o doamnă cu un discurs scăpărat, aseasonat cu umor și autoironie.

„Sunt actriță de compoziție și sunt foarte mulțumită de asta, deși în tinerețe mai aveam complexe: îmi doream să o joc pe Julieta, nu pe doica ei”, subliniază ea din capul locului.

Destinul ei pare desprins dintr-un film. Tatăl său era morar în Sălaj, a luptat în armata austro-ungară și s-a îndrăgostit de mama ei la Praga.

„Un om bun, ca o bucată de pâine, așa era tatăl meu: blând, optimist și fantastic de naiv și de încrezător în oameni. Mama era cehoaică. Era zveltă, hotărâtă, frumoasă și foarte tăcută”, își amintește ea. Familia Orosz a ajuns la Cluj înainte ca Lujza să împlinescă 7 ani. Mama ei a făcut totul pentru ca cele trei fiice ale sale să poată merge la școală: a cusut, a brodat, ba chiar a gestionat o cârciumă și un restaurant în centrul Clujului. Din banii de pe prima vodcă vândută aici, fetele și-au cumpărat bilete la cinema.

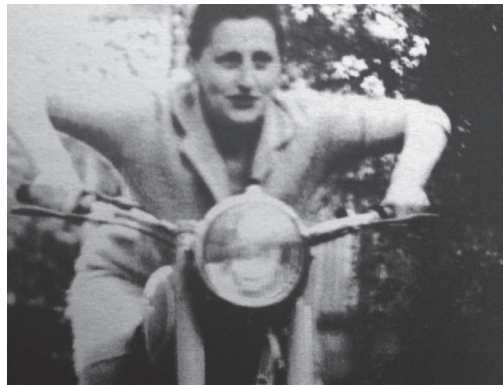

Foto: Arhiva personală

Lujza Orosz a debutat pe scena Naționalului clujean cu o serbare școlară. La o alta, în clasa, a jucat rolul Macedoniei și i-a uluit pe toți

cu o interpretare dramatică, în șiroaie de lacrimi. După mulți ani, a ajuns să studieze actoria și jucat mult la Teatrul Maghiar de Stat din Cluj-Napoca. Hecuba a fost rolul ei de suflet.

„Sinceritatea m-a motivat toată viața. Să fac publicul să trăiască totul împreună cu mine a fost crezul și dorința mea. Simțeam în palme publicul și eram foarte fericită”, dezvăluie Lujza Orosz.

Lujza Orosz a ajuns prima dată pe marele ecran cu *Vrăbii*, un film care s-a turnat în Ungaria, la Budapesta, la începutul anilor '70. Regizorul o văzuse pe scena Teatrului Maghiar, după care i-a făcut propunerea de a juca în filmul lui. Avea rolul principal, al unei mame. Când s-a în-

tors, a fost selectată pentru un film la București: *Viforita*, în regia lui Mircea Mureșan.

„Tăria mea a fost vorba. Am făcut filmul, iar peste un an am primit premiul pentru cea mai bună interpretare din România în 1973. Mi-a plăcut mult acel rol, am putut să mă desfășor liber, în graiul meu sălăjean”, dezvăluie ea.

Anii care au urmat i-au adus roluri de film care de care mai profunde, de la *Urgia* (1977) la *O lacrimă de fată* (proiectat la Cannes în 1982), dar și *Trandafirul galben* (1981), *Stop cadru la masă* (1982) și popularul serial *Lumini și Umbre*, al lui Andrei Blaier. Între fiii pe care i-a avut în filme se numără și Florin Călinescu, iar partenerul preferat a fost Ilarion Ciobanu.

„Sunt mulțumită că o viață întreagă am împărtășit publicului toate sentimentele și emoțiile mele. Am dăruit pe scenă tot ce am acumulat într-o viață”

Eveniment Special

Tribut: Ovidiu Bose Paștina

La zece ani de la dispariția cineastului Ovidiu Bose Paștina (1956-2006), pe **4 iunie**, de la **ora 13:45**, în cadrul ZFR la Cinema Arta va avea loc un eveniment tribut în memoria acestuia.

Actori, cinești și apropiați vor participa la proiecția câtorva dintre filmele sale scurte: *Atelier cu călăuza*, *Iar ca sentiment un cristal*, *Oameni care povestesc*, *Arta apărării individuale*.

Absolvent al IATC-ului, lansat ca documentarist (s-a angajat la Sahia Film în 1980), dar și

autor al unor scurtmetraje de ficțiune, Ovidiu Bose Paștina a predat o vreme la Academia de Teatru și Film, a lucrat în publicitate, pentru a se consacra, la mijlocul anilor '90, televiziunii. A fost director artistic la Pro TV, Prima TV și la Realitatea TV, care a fost și ultimul său loc de muncă.

Proiecție VR

Un film cu realitate virtuală

Escape, Between the Limits este un film interactiv care implică realitatea virtuală 360°, regizat de Millo Simulov. Va putea fi vizionat sâmbătă și duminică, **4-5 iunie**, în zona TIFF Lounge din Piața Unirii, între **10.00-21.45**.

Sub pretextul unui Escape Room de ultimă generație, 7 tineri sunt ademeniți în mijlocul unui Reality Show extrem în care capcanele sunt adevărate și trebuie să găsească soluții contra cronometru. Totul este filmat chiar de unul dintre ei, spre deliciul publicului însetat de adrenalină. Din distri-

buție fac parte actorii Florin Piersic Jr., Paul Ipate, Pavel Ulici, Michaela Prosan, Anghel Damian, Alex Călin, Oana Nedelcu. Regizorul filmului este Millo Simulov, un artist care inovează întotdeauna prin filmele sale. Este cunoscut pentru *Hello Kitty* și *Kiddo*, primul film interactiv din România.

„Astfel de filmări 360° sunt o provocare. Cum fiecare unghi este văzut de cameră, plătoul de filmare arată diferit față de ceea ce știm cu toții. Pentru a crea o poveste cât mai autentică și reală, am folosit figuri speciale, astfel încât spectatorul va avea parte de o experiență unică. Practic, a trebuit să învățăm un nou limbaj cinematografic.”, spune Millo Simulov despre *Escape*.

TIFF.15
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 27.05-05.06.2016

CINEMA CITY

**SUȘȚINEM TIFF
CU POFTĂ DE FILM**

Vino și savurează proiecțiile și evenimentele speciale
din Cinema City Iulius Mall

[f /CINEMACITYROMANIA](#)
WWW.CINEMACITY.RO

EARTH, WE'VE GOT IT COVERED.

With DHL Express you have complete peace of mind and confidence that your delivery will arrive on time and safely – that's excellence, simply delivered. Leave your shipping in our hands.

DHL Express -Excellence. Simply delivered.

www.dhl.ro
www.facebook.com/dhlexpressromania

Raiffeisen BANK **Împreună la FILM**

Noi ne pricepem la banking.
Alții la filme.

Îi aplaudăm pe cei care le fac la **TIFF.15**

Călătoria merge mai departe cu TAROM!

TAROM
www.tarom.ro

Industry

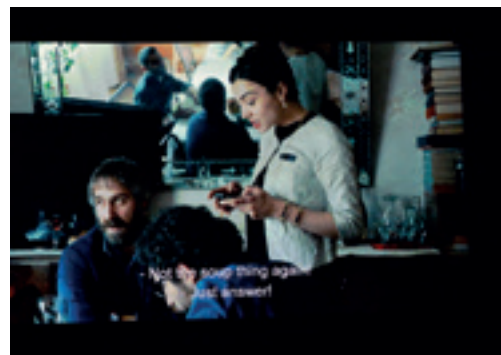
Romanian Daze: the perception of Romanian cinema

Ever since *The Death of Mr Lăzărescu* took Cannes by surprise in 2005, winning the Un Certain Regard Award, and Cristian Mungiu's *4 Months, 3 Weeks and 2 Days* won the Palme d'Or two years later, the plight of Romanian filmmakers has become widely known and commonly accepted: they are celebrated abroad and unloved at home.

The phenomenal streak of award-winning films from Romania, a country whose cinematic production had traditionally been little known even in among international film connoisseurs, continued with Mungiu's *Beyond The Hills* winning the Best Screenplay and Best Actress for its two female leads, Cristina Flutur and Cosmina Stratan, at Cannes in 2012, Călin Peter Netzer's *Child's Pose* winning the Golden Bear at the Berlinale in 2013, and Radu Jude winning the Silver Bear ex aequo for *Aferim!* at the same festival in 2015. The consensus of film critics and festivals has been that Romanian cinema is alive and kicking. But all the international acclaim most assuredly does not mean that Mungiu, Cristi Puiu, Corneliu Porumboiu, and other filmmakers who make up the Romanian New Wave are by definition popular at home.

"Romanian cinema is considered very highly of outside of the country but when I say that, one has to take into consideration that I'm talking about a very limited group of people — the so-called 'art-house' crowd, the international cinema crowd. People who go to the multiplexes to watch *Batman vs. Superman* are not the people who are going care about the latest Cristi Puiu film. However, within the filmmaking community, within the film critical community, Romanian cinema has a very, very high place, and has had for quite a number of years. The fact, for example, that there were two Romanian films in competition in Cannes is really significant because it's very rare for any country outside of France to have more than one film in competition in Cannes. This year, between co-productions

and shorts, there were five Romanian films in Cannes. That itself is a very significant signal of how highly Romanian cinema is considered in many ways — of course, even more so than

Sieranevada Screening | Photo: Nicu Cherciu

within its own country, because many people here have a stereotype, whether justified or not, of what Romanian cinema is, so it's been difficult to get a local audience to come out strongly for Romanian cinema," observes Jay Weissberg of Variety.

Mihai Chirilov, Artistic Director of TIFF and Making Waves, agrees, "I think Romanians like Romanian films less than foreigners. If we're talking about the Romanian audience, the box office is pretty revelatory because Romanian films don't make an impact at the box office, with very few exceptions, and only as a consequence of major international prizes garnered before the domestic release. People become curious to see why the film was awarded. Consequently, half the audience ends up saying: 'Yeah! It was good! It was great!' and the other half goes: 'Why did they award this? It's a political thing. It didn't deserve it!' Ro-

Cristi Puiu | Photo: Nicu Cherciu

"Romanians are unbelievably skillful in presenting real beauty and ugliness of the surrounding world. The world as we know it — dark and dirty cities, crowded and furnished home interiors, public spaces or empty endless fields of the countryside — all without 'beautifying' or idealizing poverty or dramatizing. It all feels so authentic and genuine, like documentary, to such an extent that one forgets the actors are not playing themselves... The opening scene of Cristi Puiu's *Sieranevada* with graffiti-covered building walls, slush on the street, cars parked in a messy disorder, and a scary hole in the ground is a masterpiece of this approach: the new realism of the 21st century."

— Urszula Śniegowska.

manians are not that great at defending their own values. Unfortunately."

Moreover, Romanian cinema has detractors who wish it were more entertaining and less disturbing and realistic — even among the international film circles. Lately, Chirilov has noticed that Romanian cinema can be copied: "apparently, the aesthetic of the New Romanian Film can be easily duplicated... But people forget to take into account that there is more to it, and that there are many, many other things that make a strong Romanian film." According to him, people who rush to say that the glory of Romanian film is over are mistaken. Mirică's debut stands out and "contributes to redrawing the map of Romanian cinema that we thought we knew so well." The "slow-burning, aesthetically austere, emotionally downbeat realism" is something that Urszula Śniegowska, the artistic director of the American Film Festival in Wrocław and a member of this year's Romanian Days feature films jury, loves about Romanian cinema:

So Romanian cinema is not going away, and still inspires young generations of filmmakers like the critically acclaimed Polish director, TIFF regular, and a member of this year's Official Competition Jury Tomasz Wasilewski,

Aferim!

who finds the Romanian cinema "reflects real life and, somehow, Romanian directors are capable of looking into the human soul. It's not only the directors, it's also the cinematographers who are able to come with their cameras as close to the character as they can without building a distance between the audience and the character." He is not alone in his admiration; veterans of the international film scene like Sophia Loren, who will receive a Lifetime Achievement Award tonight, and who deems Romanian films "sometimes really the best films ever done in the movies," are outspoken in their praise.

Tara Karajica

InterogaTIFF

Richard Peña: “Film-making is based on networks and contacts”

His first year at Transilvania International Film Festival is everything but dull: he is curating the Midnight Delirium section, is holding a workshop with young film professionals, filmmakers, film critics, and students, and is also serving as a jury member for the Romanian Film Days Competition.

We managed to squeeze in a few questions into the very tight schedule of Richard Peña, just moments before the screening of Marian Crișan's *Horizon*. Former program director of the Film Society of Lincoln Center – the organizers of the prestigious New York Film Festival and the New Directors/New Films Festival, Richard Peña is also a professor in film theory and international cine-

ma at Columbia University's film school.

You are the curator of Midnight Delirium for this edition. What is the idea behind this year's program?

Well, I wanted to introduce audiences to horror as it exists in Latin America cinema. We didn't have access to everything we wanted, but I think we managed to give a pretty good overview.

You're also a jury member for the Romanian Film Days. What are your impressions so far?

So far I think it's pretty good. I mean it was 10 years ago with *The Death of Mr. Lăzărescu* that Romanian cinema in its newest version burst onto the international scene, and here we are, now ten years later, with new directors with a lot of energy and older directors like Cristi Puiu making great works. It's nice to see

that the wave continues.

Where do you see Romanian cinema heading?

It seems to be, if anything, in a healthy state where directors are making the films they want. There is also, I think, some desire now, like I just saw in this film, *Two Lottery Tickets*, to make a more accessible, more open cinema. It seems to go over well with the public and that's very healthy. You know, cinema needs both sides.

As you have a lot of experience with film festivals, what's your opinion of TIFF in its fifteenth year?

It's my first time here. It's been only two days. It's great. It's very friendly. Obviously, there are very enthusiastic crowds. The films are very well attended. It seems like there is a lot of support.

You are also an academic. What are your thoughts on helping aspiring filmmakers through masterclasses or workshops such as the ones organized in this festival, as opposed to the education received in film schools?

It's always a personal thing. I teach at a film school which I think does a good job. We've produced some Romanian filmmakers like Bogdan Apetri and Florin Șerban, and I'm very proud of them. But, on the other hand, film school is not for everybody. It's something that's a personal decision. I think in the case of both those filmmakers it worked well. Other people would rather try to get to it on their own. But, I think, in many ways, a film school can be a good place because, aside from the training, there's also a sense of creating a network. And, increasingly, I think filmmaking is based on networks and contacts and things like that, and film school is a good place to begin with all that.

Interview by Radu Meza

Masterclass

Iain Smith, one of the most influential producers in Europe right now, responsible for the production of blockbusters such as *Mad Max: Fury Road*, *The Fifth Element*, and *Seven Years in Tibet* is holding a masterclass on film production on **Saturday, June 4th**, between **4:00 PM** and **5:00 PM** at Napoca 15. **Admission is free.**

Smith is this year's special guest at Transilvania International Film Festival, where he will be awarded the Transilvania Trophy for Special Contribution to World Cinema during the closing gala at the National Theatre in Cluj on June 4th. The producer

will also be present at the special open-air screening of *Mad Max: Fury Road* in the Unirii Square at 9:45 PM on Friday, June 3rd.

Smith is the owner of Applecross Productions since 1987, and he has been the producer, co-producer, and executive producer of an impressive number of films. In an interview for *Movie Scope*, he famously stated: "Producing is, somewhat uniquely, the combining of art and money, of commerce and culture. The two things are actually interdependent, and I would say that films are inspired by talent and sustained by money, and the producer is the policeman of that."

PAUZA DINTRE FILME NU-I TIMP PIERDUT. ÎNVESELEȘTE-TE ȘI ANTRENEAZĂ-ȚI MINEA CU O CURIOSITATE DIN ȘTIINȚĂ SAU PSIHOLOGIE

Dimensiunea palmei tale, fără a lua în calcul lungimea degetelor, îți arată cât de multă carne trebuie să mănânci într-o zi.

REGINA MARIA
BETELNIA PIVOTĂ DE SANATATE

www.reginamaria.ro
Call Center: 021 5008

Don't miss your TIFF goodies!

LAST WEEKEND SPECIAL DISCOUNTS!

my cup of TIFF
+
taxi driver bag
=

60 LEI

VISIT OUR SHOPS
@
CASA TIFF
PIAȚA UNIRII
CINEMA FLORIN PIERSIC

Fără Limită

Regele Havanei. Sexul ca monedă de schimb.

Regizorul catalan Agustí Villaronga, omagiat la TIFF 2015, e de-al casei în zona ecranizărilor. El revine cu o adaptare după romanul omonim al lui Pedro Juan Gutiérrez – o saga a marginalilor, care se chinuie să supraviețuiască în Cuba.

Ruinarea extremă în care Havana se află la sfârșitul acestui deceniu este surprinsă prin ochii lui Reynaldo (Maykol David), un puști dintr-o mahala care ajunge la casa de corecție după ce este martorul morții mamei și a fratelui lui. Evadat din instituție, Reynaldo revine în vecinătatea casei din care a plecat, unde reia legătura cu Magda (Yordanka Ariosa), fata pe care o plăcea din copilărie, și se împrietenește cu transsexualul Yunisleidy (Héctor Medina), care îi mărturisește fără perdea atracția pe care i-o provoacă. Reynaldo face rost de un loc de muncă la cimitir, care îi îmbunătățește minimal situația precară, dar devine cunoscut mai degrabă pentru dotările și abilitățile lui sexuale, de care se folosește ca să inducă pe femeile (dar nu numai) să aibă grijă de el.

Singurul factor care face diferența între tipurile de prostituție este clasa socială căreia își vând serviciile Magda și Yunisleidy. Cel din urmă are norocul unei clientele de lux, pe când

prima acceptă firimituri de la oricine și oricând. Comercial sau dorit în mod autentic, sexul e pretutindeni în *Regele Havanei / El Rey de La Habana* și ocupă îndrăzneț cadrul, iar Villaronga nu ocolește faptul că are inclusiv rol de panaceu al săracului. Faptul că exacerbarea senzuală are loc pe un fond de foamete nu îl face pe Villaronga să caute o distanță etică; dimpotrivă, la fel ca în restul filmelor lui, impasul și mizeria în care înoată personajele sunt prilej de farsă și de trecere cameleonică și derutantă prin mai multe registre.

Senzualitatea debordantă a personajelor, transplantată în degradingolada cubaneză, generează o tranziție năucitoare de la *kitsch* la ambiții de cinema de artă și înapoi – o echilibrată pe care cineastul catalan o mănuieste cu rezultate contrariante. Jucându-se cu fețișul lui vechi pentru ridicolul schimburilor sexuale dintre oameni, Agustí Villaronga își etalează și aici mărcile stilistice pentru care

Foametea și decrepitudinea fizică și morală în care se zbate Havana anilor '90 urmăresc fiecare turnură narativă și sexul este cea mai puternică monedă de schimb, dar asta doar fiindcă orice altă metodă de supraviețuire a ajuns în faliment.

a devenit cunoscut. Situate la granița foarte fină dintre melodramă sordidă și comedie macabră, ele au accente de farsă obraznică care frizează *horror*-ul de duzină și o lipsă de rafinament a tonului, vecină cu telenovelistul. Trase printr-o paletă care variază de la expresionismul culorilor vibrante la paloare

mortuară, detașarea de farsor și stridența asumată a lui Villaronga din *Regele Havanei* ascund însă mai multă empatie față de impasul social din Cuba decât lasă să se vadă la început impertinența cineastului.

Georgiana Madin

Piața Unirii Open Air

Baahubali: Începutul – varianta Bollywood a Stăpânului Inelelor

După senzaționalul *Musca* (Eega) din primul *Midnight Delirium* de la TIFF – comedia absurdă cu eroul reîncarnat într-o muscă răzbunătoare și dansatoare, avem ocazia să vedem cel mai nou film al inspiratului S.S. Rajamouli – prima parte a unei serii care a stârnit analogii cu *Gladiatorul*, *Troia*, *300* sau *Stăpânul inelelor*.

O regină urmărită de soldați printr-o peșteră ascunsă pe marginea unui râu, își sacrifică viața pentru a salva un copil mic și moare dramatic arătând cu degetul înspre o cascadă imensă. Copilul este scos din apele râului și adoptat de o săteancă și soțul ei, primind numele Shiva. Ajuns la maturitate, cu un fizic impresionant, tânărul e obsedat de escaladarea cascadei – prilej pentru acrobații combinate cu efecte speciale care i-ar face invidioși și pe unii regizori hollywoodieni. De fapt, bugetul i-a permis lui Rajamouli să jongleze cu tot soiul de scene spectaculoase – de la opritul a sute de săgeți cu sabia, desantul pe o avalanșă sau ridicarea unei statui aurite de sute de metri înălțime de către zeci de mii de brațe de sclavi până la cele 45 de minute de bătălie crâncenă și sângeroasă cu cavalcade eroice.

Prabhas, superstarul filmelor Telugu, face senzație în rolul protagonistului corpolent,

Cel mai scump film indian, *Baahubali* e o fantezie istorică de neratat, care mulează rețeta hollywoodiană a filmelor de acțiune-aventură pline de efecte speciale digitale pe formula melodramatică indiană – cu intermisii, flash-backuri și jocul destinului.

brunet și adesea la bustul gol și bine umezit. Dincolo de fizic, diferit față de tiparul Khanilor bollywoodieni consacrați de filmele de limbă hindi produse de industria din Mumbai, eroul e construit ca un mare romantic. El nu ratează prima oportunitate de-a-și confrunta destinul, care-l duce în mijlocul unui conflict început în urmă cu 50 de ani. În tipicul filmelor masala, totuși, nu lipsește interesul amoros – o frumoasă rebelă pe nume Avantika a cărei misiune este să o salveze pe fosta regină. Dacă mai e nevoie de un motiv în plus ca să nu ratați *Baahubali*, trebuie să spus că scena de dragoste dintre Shiva și Avantika a stârnit indignare virală. Pentru unii pare un ritual de curtare exotic – cu protagonistul care dezbracă furioasa rebelă și apoi execută un machiaj spontan cu fructe de pădure și sânge. Pentru alții, scena frizează violul.

Radu Meza

Fără limită

Interogatoriu. Un film feroce și complex

Un grup de zilieri tamili este arestat în Andhra Pradesh, statul indian vecin, pentru niște fapte pe care nu le-a comis.

Interogatoriu este feroce și brutal, complicat și dezumanizant. Din nefericire, bazat (în mare parte) pe fapte reale. Pandi (Dinesh Ravi), Murugan (Aadukalam Murugadoss), Afzal (Silambarasan Rathnasamy), Kumar (Pradheesh Raj) se trezesc sălțați de poliție și torturați. Sunt homeleși, sunt tamili, nu vorbesc limba locală și sunt țapii ispășitori perfecți pentru un jaf nerezolvat. Polițaii sunt evident brute, dar brute cu o agendă politică foarte complicată. Dincolo de motivele inițiale (rezolvarea unui jaf care a lezat onoarea unui personaj important) mai sunt și extrem de multe manevre politice. Și bani în joc. Apropierea alegerilor i-a dus pe gânduri pe

polițiști: poate este mai eficient să facă matrapzlăcuri cu opoziția decât să se mulțumească în continuare cu șpagile generoase oferite de partidul aflat la putere.

Regizorul Vetrimaaran nu face rabat de la violență. Torturile și bătăile sunt feroce și dau măsura unei societăți corupte, căzute în complezență și organizată în funcție de mite și șpagi, nu de puține ori colosale. Thriller cu multiple contexte, violențe și jocuri politice *Interogatoriu* pare a fi mult mai aproape de cinema-ul de gen korean decât de fandacsiile cu momente de musical ale Bollywood-ului. O experiență extremă.

Cristi Mărculescu

Blog TIFF

VIVA Sophia!

Căsătorie în stil italian

Aveam vreo 8 ani și, brusc, nu știam de cine eram mai atrasă – de tine sau de Charlton Heston. Nu mai văzusem așa o femeie. Și eram fascinată cum, după atâtea lacrimi, reușeam să-ți păstrezi intact machiajul „ochi de pisică”. Mama mi-a spus că ochii tăi migdalați, ireali, se datorează și unor invizibile benzi adezive lipite strategic. O fi fost doar bărfă (mă întreb, de unde își luau oamenii doza de trivia pe vremea aceea, în lipsa internetului? Doar nu din revista Cinema!), dar era o dovadă că privirea ta devenise iconi-

Dragă Sophia, trebuie să recunosc că ai fost primul meu „girl crush”. M-ai străfulgerat cu ochii tăi de pisică în *Cidul*, când te-ai întrupat, sublimă, din lămpile televizorului alb-negru al bunicilor mei.

că și penetra și după Cortina de fier. Mai târziu, am plâns cu hohote la Cinematecă, la *Ciociana*, minunăția lui De Sica (mentorul tău și cel care și-a lansat cariera) și m-am mirat, din nou, de

cât de senzuală rămâneai în toată acea dispere. Asta mi-a plăcut mereu la tine – chiar și complet răvășită, erai la fel de frumoasă. N-ai simțit niciodată nevoia să te urâtești pentru un rol ca să obții credibilitate. Și, totuși, ai reușit să câștigi două Oscaruri.

Când ma gândesc la tine, îmi vin în minte doar superlative: superbă, talentată, amuzantă, unică, cosmopolită, supremă, sofisticată, intrigantă, clasică, elegantă, languroasă și magică. Divină, dar și carnală. Curbele tale perfecte – ești genul rarisim, planturoasă, dar cu talia subțire și picioare de zeiță – erau, parcă, create de o voluptuoasă forță celestă ca să întrupeze toate dorințele masculilor – și nu numai. Cineva spunea undeva că i-ai fi putut provoca o erecție și statuii lui David (scuză-mi vulgaritatea, dar e prea plastic). Ai lucrat cu cele mai falnice exemple hollywoodiene ale epocii de aur care n-au reușit să te eclipseze ba, dimpotrivă, te-au pus în valoare mai bine: Frank Sinatra, Cary Grant, Gregory Peck, Marlon Brando, Charlton Heston, Clark Gable, Paul Newman. Și, evident cu Marcellino: forța ta vitală părea un perfect contrapunct la energia lui calină – uneori, mi-era teamă c-o să-l înghiți. Și, totuși, la începuturi erai cât pe ce să renunți la carieră pentru că producători cretini și-au spus că ai nasul prea mare, buzele prea groase și dinții nu foarte drepti. Că ești complet nefotogenică. Noroc cu Vittorio De Sica, regizor care te-a distribuit, intuitiv, în primul tău rol, fără ca măcar să fi dat o audiție. „Frumusețea nu e importantă”, spui tu. „Trebuie să fii interesantă, să fii diferită de restul oamenilor. Altfel, ești doar frumoasă și atât și lumea se

plictisește repede de tine. Eu n-am avut niciodată o fizionomie de păpușă”. Chiar așa.

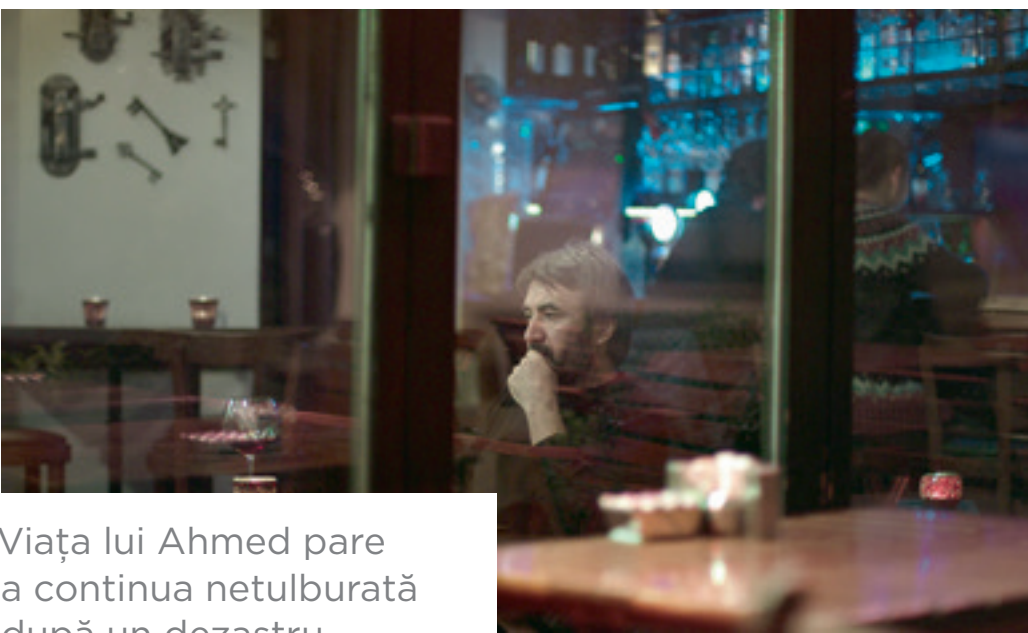
Dacă ar fi să aleg scena mea preferată cu tine, ar fi cea din *Houseboat*. Nu cred c-a existat un cuplu mai detonat în toată istoria filmelor romantice, ca al tău cu Cary Grant. Voi doi, dansând pe muzica lascivă a lui Sam Cook. E hipnotic, e ațățător, iar chimia e autentică pentru că era reală – pe vremea aceea, Grant era îndrăgostit nebunește de tine. Tu și el, în acest moment scurt și scilpitor, sunteți epitoma modernității, dar rămâneți, în același timp, arhetipuri impecabile ale frumuseții feminine și ale eleganței masculine. Totul în scena asta e perfect, de la felul în care sunt alese unghiurile de filmare, de la lumină, décor, costume (ah, acea rochie verde uluitoare, care-ți vine ca a doua piele pe silueta de clepsidră, creată de Edith Head) și până la actorie sau tensiune sexuală. Ai reușit să dai peste cap lumea filmului, cu trăsăturile tale măslinii și cu privirea de felină, cu accentul exotic și focoșenia ta. Mai mult, ai cucerit un Hollywood care se închina doar la bombe sexy blonde – la Marilyn, Rita sau Jayne. Dar nu te-ai lăsat manevrată și depersonalizată: ai rămas vie, pasională, empatică și autoironică: „Din când în când, trebuie să explodezi din nou în viață”. O italiancă „vera”, avocată impetuoasă a carbohidraților și a culturii gastronomice: „tot ce sunt, datorez pastelor”. Ești încă hot: apariția ta în România, la cei 81 de ani glorioși, a pus pe jar media socială românească și a infierbântat un Cluj acum bacovian.

Ti amo,

Anca, fanul tău pe viață

3x3

Greță – Dostoievski de Istanbul

Viața lui Ahmed pare a continua netulburată după un dezastru familial. Dar aparențele și suprafețele încep să cedeze.

Ahmed are o soție și o fiică, o amantă, o servitoare și un job la universitate. Intellectual și fustangiu, Ahmed pare cel mai imperturbabil om cu puțință. Nici vestea morții soției și fiicei nu pare să-l afecteze. Cei din jur încearcă să-l înțeleagă, dar profesorul universitar este mai preocupat de un nou amantlăc decât de sesiunea de rugăciuni pentru sufletele morților. Totuși, Ahmed începe să se simtă bizar. Între cursuri și cine romantice Don Juan-ul din Istanbul începe să se simtă rău și să observe incidente nițel bizare. Ajunge chiar și la spital.

Zeki Demirkubuz, care-l și joacă pe Ahmed rămâne fidel principiilor sale de cinema: o rețetă rece și minimalistă, de-a dreptul brutal de

seacă, un realism montat cu ghilotina și o nouă formulare a dostoievshianului *Crimă și pedeapsă*. Dar Ahmet n-a comis nicio crimă. E vinovat de nepăsare și când finalmente ajunge să conștientizeze tragedia ajunge acolo pentru că este condus de conversații suspect de civilizate cu amanta uimită de lipsa lui de reacții și de dependența din ce în ce mai mare de servitoare și de cei doi copii ai acesteia, deveniți un surrogat convenabil de familie.

Greță/Bulanti este un studiu dramatic de personaj și anturaj, realizat din tușe fine, din gesturi și refuzuri, din momente juxtapuse aparent rudimentar și actorie perfect calibrată, care strălucește din secvențe capabile uneori de-o grație de-a dreptul clasică.

Zeki Demirkubuz a fost onorat în această ediție a TIFF 2016 în cadrul secțiunii 3x3. Celelalte două filme selectate în program sunt *Inocență* și *Destin*.

Cristi Mărculescu

Supernova

Statele unite ale iubirii

Tânărul regizor polonez revine cu o dramă despre iubire și obsesie în viețile a patru femei nefericite pe fundalul tern, dar plin de speranță al Poloniei în 1990.

Agata se simte captivă în căsnicia sa și râvnește la un amant imposibil – un atrăgător preot catolic. Iza, o directoare de școală, e dezamăgită după ce amantul ei o respinge și recurge la gesturi disperate. Renata, o pensionară singură își descoperă și cultivă fascinația în tot mai mare măsură sexuală față de vecina ei, tânăra și atrăgătoarea Marzena. Aceasta din urmă suferă după plecarea soțului în Vest, dar încercarea de-a-și urma visul în speranța unui viitor mai bun, o duce către dezastru. Presărat din abundență cu scene de sex și nuditate, filmul explorează mecanicitatea dezumanizantă a sexului lipsit de iubire și chiar grotescul trupului gol sau aproape gol – de la uzajul moral al căsniciei la decăderea vârstei a treia sau implicat în diferite forme de decepție. Concentrându-se pe tensiuni minore și lăsând parcă neobservate evenimente grave, regizorul Wasilewski insis-

tă pe o stare de apăsare emoțională sufocantă. Decorul, cu exterioare reci și largi pe de o parte și interioare îngheșuite cu pereți subțiri pe de altă parte, e imediat familiar est-europenilor din țările post-comuniste. Imaginea care pare să evite culorile vii e semnată de veteranul noului val românesc, Oleg Mutu (*4 luni, 3 săptămâni și 2 zile*, *După dealuri*, *Amintiri din epoca de aur*, *Moartea domnului Lăzărescu*). De la cina din prima secvență care constituie principala punte stabilită între personaje, la personajele urmărite atent prin maidanele mizere, dezolante, scările blocurilor, interioarele apartamentelor – cu faianța de rigoare, acest film pare că invită comparații cu noul film românesc și tropii asociați stilului. *Statele unite ale iubirii* i-a adus deja lui Wasilewski Ursul de argint pentru cel mai bun scenariu.

Radu Meza

InterogaTIFF – Industry

„E excelent să lucrăm în această diversitate, din această Europă nebună!”

Manfred Schmidt a fost membru al Teatrului Maxim Gorki din Berlin, înainte de '90 și din 1998 conduce MDM. Este membru al Academiei Europene de Film și președinte al Fundației Golden Sparrow.

De unde interesul pentru Europa de Est?

Pentru că pentru noi a fost o chestiune strategică. Când am început, acum 18 ani – noi suntem din partea estică a Germaniei – ne-am gândit cum putem să construim o plajă internațională pentru producătorii și regizorii noștri. Avem un trecut comun, deci așa a început. Apoi, am început să extindem relațiile, am încercat să ajutăm la stabilizarea sistemului de aici, calitatea proiectelor. Europa de Est nu e zona noastră primară, pentru că aceasta e Germania, dar ne îndreptăm o parte din muncă aici.

Care este specificul cinema-ului Est-European, atât din punct de vedere artistic cât și ca finanțare?

Nu există un răspuns real, pentru că așa zisul cinema Est-European nu există. Avem toate țările de aici cu cinema-uri și culturi diferite, ceea ce e extraordinar. Deci, noi căutăm

Manfred Schmidt / Foto: Raluca Erdei

cei mai buni cineaști – uneori avem dreptate, alteori ne înșelăm. Depindem de mulți factori: în politică, oamenii se schimbă. Totul e într-o continuă modificare. Să lucrăm cu această diversitate în această Europă nebună este excelent.

Foto: Raluca Erdei

Manfred Schmidt este CEO al Mitteldeutsche Medienförderung GmbH (MDM), unul din principalele fonduri pentru cinematografie din Germania. Vineri a participat, alături de alți reprezentanți ai industriei, la un work-shop organizat de TIFF Industry, despre noile perspective ale legislației românești în domeniul finanțării filmelor. MDM este interesat de susținerea producțiilor cinematografice din Europa de Est.

Cum alegeți cineaștii în care să investiți încredere și fonduri?

Sunt multe așa-zise filme de artă, dar care sunt plictisitoare, ceea ce noi nu căutăm. Am luat parte la filme de succes, în Ungaria, Serbia, România, Bulgaria. Ieri am văzut *Sieranevada* – din păcate, nu am fost implicați în film, dar nu asta e important. Am susținut, de pildă, filmul lui Ibolya Fekete, care a fost proiectat aici la TIFF, *Mama și toți țărăniții din familie*. Sunt mulți regizori cu care am

lucrat. Mergem mult la piețe de coproducție, la festivaluri, la pitching-uri.

După discuția la care ați participat azi, cum vedeți finanțarea de film din România?

Toate ideile sunt foarte bune, transparența, selecția, împreună cu educația cinematografică. Oricum, în lume există o foarte bună cunoaștere a fenomenului cinema-ului românesc.

Ion Indolean

BenQ Partner Select, TIFF 15
TIFF.15
 Transilvania International
 Film Festival Cluj-Napoca 2015-05.06.2016

Cinema la tine acasă
 în culorile alese de regizor

W1110 W2000 W3000

Noile video-proiectoare BenQ sunt compatibile cu standardul cinematografic Rec.709, oferind cu precizie aceleasi culorile stabilite de regizor la realizarea peliculei. Cu proiectoarele BenQ te bucuri de aceeași calitate a proiecțiilor din cinema, chiar la tine acasă. Fie că vrei să urmărești un film în format 3D, fie că vrei să te bucuri de calitatea FullHD, ești captivat de imagini clare și profunde, care redau în mod autentic culorile.

Wireless FullHD 3D (opțional) Conversie 2D > 3D Lens shift Rec.709 Zoom more 1.6x Difuzoare interne SRS 10W

BenQ
 Because it matters

BenQ.ro

#tiffmoments | HBO Party 2016

Fotografii: Chris Nemeș, Vlad Cupșa

Recomandarea zilei

Restaurantul zilei

Cluj Arena, Splaiul Independenței

Barul zilei — Charlie's

Piața Muzeului

Enigma Cafe

Meniu special TIFF vin gratis la orice mâncare

Str. Iuliu Maniu

Restaurantul zilei

Str. A. Ciurea, nr. 6

Program / sâmbătă / 4 iunie

FLORIN PIERSIC

11:00 **Ce se întâmplă, documentarule?****Orion: The Man Who Would Be King**

Jeanie Finlay 87' / Marea Britanie [8R1]

13:00 **Supernova****Statele unite ale iubirii (United States of Love)**

Tomasz Wasilewski 105' / Polonia, Suedia [8R2]

15:30 **Focus Lituania****Aurora (Vanishing Waves)**

Kristina Buozyte 120' / Lituania, Franța, Belgia [8R3]

18:00 **Supernova****În stoc (Almacenados)**

Jack Zagha Kababie 90' / Mexic [8R4]

20:30 **Supernova****Planul lui Maggie (Maggie's Plan)**

Rebecca Miller 98' / SUA [8R5]

23:00 **Retrospectiva Sion Sono****Clubul sinucigașelor (Suicide Club)**

Sion Sono 99' / Japonia [8R6]

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

14:00 **Fără limită****Tinerete (Youth)**

Paolo Sorrentino 118' / Italia, Franța

16:15 **Fără limită****Regele Havanei (El rey de la Havana)**

Agustí Villaronga 124' / Spania, Republica Dominicană [8C2]

19:30 **Cine-concert****BRITISH SEA POWER – muzică live originală pentru****Voiaj pe coasta britanică (From The Sea to the Land Beyond)**

Penny Woolcock 74' / Marea Britanie [8C3]

21:00 **Fără limită****Distracție maximă (Distractions)**

Aleksi Salmenpera 84' / Finlanda [8C4]

VICTORIA

10:00 **Zilele Filmului Românesc****Scurtmetraje românești III (Romanian Shorts III)**

107' / [8V1]

12:30 **Focus Lituania****Barzakh**

Mantas Kvedaravicius 59'

Păpuși (Igrushki)

Lina Luzyte 58' / Lituania [8V2]

15:00 **Proiecții Speciale****Faleză de nisip (Sand Cliffs)**

Dan Pița 93' / România [8V3]

17:30 **3x3****Greață (Nausea)**

Zeki Demirkubuz 116' / Turcia [8V4]

20:00 **#animal****O lume frumoasă și pierdută (Bella e perduta)**

Pietro Marcello 88' / Italia [8V5]

22:30 **Fără limită****Theo și Hugo în aceeași barcă (Théo et Hugo dans le même bateau)**

Olivier Ducastel, Jaques Martineau 90' / Franța [8V6]

CERCUL MILITAR

10:45 **Zilele Filmului Românesc****Afacerea Est (Eastern Business)**

Igor Cobileanski 84' / [8W1]

13:15 **Focus Liban****Nopti albe (Sleepless Nights)**

Eliane Raheb 129' / Liban, Qatar, Emiratele Arabe Unite, Palestina, Franța [8W2]

16:00 **Zilele Filmului Românesc****Muntele magic (The Magic Mountain)**

Anca Damian 89' / România, Franța, Polonia [8W3]

18:15 **Focus Lituania****Maestrul și Tatiana (Master and Tatyana)**

Giedre Zickyte 83' / Lituania [8W4]

20:15 **Focus Lituania****Când vine vorba de KGB****(When We Talk About KGB)**

Maximilien Dejoie, Virginija Vareikyte 74' / Lituania, Italia [8W5]

22:00 **Ziua Maghiară****Drifter**

Gabor Horcher 72' / Ungaria [8W6]

ARTA

10:00 **Cinema Mon Amour, Zilele Filmului Românesc****Cinema, Mon Amour**

Alexandru Belc 70' / România, Cehia [8A1]

11:30 **Zilele Filmului Românesc****Ultima zi (The Last Day)**

Gabriel Achim 105' / România [8A2]

13:45 **Tribut Ovidiu Bose Paștină**

60' [8A3]

15:45 **3x3****Suntem atât de puțini (Few of Us)**

Sharunas Bartas 105' / Lituania, Portugalia, Franța, Germania [8A4]

18:00 **Zilele Filmului Românesc****În căutarea tatălui pierdut**

Ionuț Teianu 63' / România [8A5]

20:00 **3x3****Jeanne Dielman, strada comerțului 23, cod 1080, Bruxelles****(Jeanne Dielman, 23, quai du Commerce, 1080 Bruxelles)**

Chantal Akerman 201' / Belgia, Franța [8A6]

00:00 **Midnight Delirium****Vampirii din Havana (iVampiros en La Habana!)**

Juan Padrón 80' / Cuba [8A7]

CINEMA CITY 3

13:00 **Ce se întâmplă, documentarule?****Un moment istoric (The Event)**

Sergei Loznitsa 74' / Belgia, Olanda [8X1]

14:30 **Umbre****Orbitor (Blind Sun)**

Joyce Nashawati 88' / Franța, Grecia [8X2]

17:00 **Suspecți de serviciu****Doi necunoscuți (Their Distance)**

Rikiya Imaizumi 106' / Japonia [8X3]

19:30 **Supernova****Acum da, atunci nu (Right Now, Wrong Then)**

Hong Sang-soo 121' / Coreea de Sud [8X4]

22:00 **Supernova****Șevaliera (Chevalier)**

Athina Rachel Tsangari 105' / Grecia [8X5]

CINEMA CITY 4

12:30 **Ziua maghiară****Aproape toate sufletele de-aici (Most of the Souls that Live Here)**

Igor Buharov 90' / Ungaria [8Y1]

15:00 **Retrospectiva Sion Sono****Vinovat de iubire (Guilty of Romance)**

Sion Sono 112' / Japonia [8Y2]

17:30 **Suspecți de serviciu****Bun venit în Norvegia (Welcome to Norway)**

Rune Denstad Langlo 90' / Norvegia [8Y3]

20:00 **Piața Unirii****Truman**

Cesc Gay 108' / Spania, Argentina [8Y4]

22:30 **#animal****Taurul de neon (Neon Bull)**

Gabriel Mascaro 101' / Brazilia, Uruguay, Olanda [8Y5]

MĂRĂȘTI

18:00 **Retrospectiva Sion Sono****Timp pentru noi (Be Sure To Share)**

Sion Sono 109' / Japonia [8Z1]

20:30 **Supernova****Îngrijire la domiciliu (Home Care)**

Slavek Horak 92' / Cehia, Slovacia [8Z2]

DACIA MĂNĂȘTUR

18:00 **Zilele Filmului Românesc****Scurtmetraje românești III (Romanian Shorts III)**

107' / [8M1]

20:30 **Fără limită****Bronz (Suntan)**

Argyris Papadimitropoulos 105' / Grecia [8M2]

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

21:45 **Piața Unirii****Baahubali: Începutul (Baahubali: The Beginning)**

S.S. Rajamouli 159' / India [8U1]

SOMEȘ OPEN AIR

22:00 **Fără limită****Detectiv pe tocuri (Man on High Heels)**

Jang Jin 125' / Coreea de Sud [8S1]

INSTITUTUL FRANCEZ

22:00 **Cinema Mon Amour****De dragul unui idol (For the Love of a Man)**

Rinku Kalsy 82' / India [8F1]

MUZEUL DE ARTĂ

21:45 **Proiecții Speciale****B-Movie: Lust & Sound in West-Berlin 1979-1989**

Jörg A. Hoppe, Heiko Lange, Klaus Maeck 92' / Germania [8D1]

Interviu

Corina Șuteu: „În mandatul meu cinematografia este o prioritate”

Ministrul Culturii, Corina Șuteu, ne-a explicat despre importanța reorganizării Centrului Național al Cinematografiei și a vorbit despre direcțiile strategice de urmat pentru dezvoltarea acestui domeniu.

Foto: Raluca Erdei

Care ar fi lucrurile pe care le vreți rezolvate până la sfârșitul mandatului?

Cinematografia este, în mod cert, o prioritate a mandatului meu de ministru. Ne dorim ca până la sfârșitul anului să operăm modificări în Ordonanța Cinematografiei, care să producă efecte fundamentale. Unul dintre acestea ar fi reorganizarea Centrului Național al Cinematografiei (CNC). Trebuie să-l transformăm într-un instrument eficient și puternic în sprijinul industriei cinematografice din România. Până acum acest instrument a fost deficitar.

De curând ați semnat un parteneriat cu CNC-ul francez. Au apărut rezultate concrete?

În urma acestui parteneriat beneficiem de expertiză constantă și de participarea francezilor la reorganizarea industriei cinematografice din România. Primim deja asistență în privința relansării sălilor de cinema și a reorganizării CNC. Un alt exemplu concret este că dorim să lansăm și în România un sistem de finanțare a filmelor după sistemul francez SOFICA (n.r. Les Sociétés de financement de l'industrie

cinématographique et de l'audiovisuel). Asta înseamnă un sistem de investiții în care, pentru anumite produse cinematografice, cetățenii pot să investească cumpărând acțiuni în schimbul unor reduceri importante de taxe. La sfârșit, când filmul e terminat, se împarte profitul în funcție de succesul pe care l-a avut producția.

Mulți artiști își pun speranța în finanțări europene sau guvernamentale. Credeți că evaluarea proiectelor culturale ar trebui regândită,

astfel încât să aibă o abordare mai... umanistă?

Este o problemă de fond, care nu e legată doar de România. Întreaga arhitectură a UE a fost gândită pe niște piloni care trebuie să țină cont de impactul economic. Produsul cultural are tipuri de comportamente cu totul diferite față de cele industriale și birocratice, iar modul actual de evaluare se dovedește deficitar. Nu există un răspuns simplu la întrebarea dumneavoastră. În realitate valoarea artistică nu poate fi evaluată, dar trebuie găsiți indicatori mai largi care să permită susținerea proiectelor cu potențial artistic.

Când vedeți educația vizuală (film și foto) introdusă în curricula școlilor primare?

Eu aș vedea-o cât mai curând, dar nu știu dacă este un deziderat împărtășit... Cred că asta se va întâmpla în câțiva ani pentru că va fi o enormă presiune a contextului.

TIFF-ul are un impact economic de milioane de euro asupra Clujului. Dar ce impact cultural are?

Cultura este un bun, o investiție a cărui retur nu se măsoară doar din punct de vedere pragmatic. Ceea ce produce cultura (capital social, liant social, simț critic, aderență la valori), este ceea ce mai departe va transforma societatea într-o societate fericită. A se observa că studiul despre impactul TIFF s-a făcut după 14 ani. Abia acum știm în ce am investit pentru că acum putem calcula un impact economic major. În cultură trebuie să fim conștienți că, la fel ca în educație, în sănătate, investiția trebuie să fie pe termen lung.

Ce filme ați văzut la TIFF?

Am văzut scurt-metrajele și filmul *Căini* (r. Bogdan Mirică). Este un film extraordinar și cred că el este un talent foarte mare. De „clasiți” nu vorbesc, că nu are rost. Pe ei îi legitimizează instanțe mult mai importante.

Adrian M. Popa

130! years of innovation

Noua Clasă E. Masterpiece of Intelligence.

Finanțare asigurată de Mercedes-Benz Financial.
Cu Mobilo beneficiați de până la 30 de ani de mobilitate garantată.
www.mercedes-benz.ro/NouaClasaE

Mercedes-Benz
The best or nothing.